

ЗМІСТ

Передмова	4
Програма профільного курсу з української літератури “Чарівний світ поезії” для 10-11 класів ЗНЗ	5
Пояснювальна записка	5
Зміст навчального матеріалу та вимоги до навчальних досягнень учнів 10-11 класів	7
Орієнтовне календарно-тематичне планування занять курсу	10
Вступ	11
§ 1. Чарівний світ поезії	11
Розділ 1. Лірика та її жанри	17
§ 2. Секрети поетичної творчості (за Іваном Франком) ..	17
§ 3. Ліричні жанри за мотивами. Громадянська та філософська лірика	26
§ 4. Пейзажна та інтимна лірика	32
§ 5. Ліричні жанри за поетичною формою	42
§ 6. Зорова поезія	51
§ 7. Верлібр. Поезія в прозі	61
§ 8. Ліро-епічні жанри	66
§ 9. Поетичний переклад та переспів	72
Розділ 2. Поетична вітальня	78
§ 10. Тарас Шевченко і Варвара Репніна	78
§ 11. Іван Франко і Ольга Рошкевич	83
§ 12. Леся Українка та Сергій Мержинський	86
§ 13. Павло Тичина та Наталія Коновал	88
Розділ 3. Поетичний практикум	90
§ 14. Ідейно-художній аналіз поезії. Рецензування	90
§ 15. Оформлення альманаху, поетичної збірки	99
Підсумково-узагальнювальні заняття	103
§ 16. Вечір поезії у школі	103
§ 17. Творчий звіт на тему “Світ поезії в моєму житті” ..	107
Післямова	111

ПЕРЕДМОВА

Дорогі старшокласники!

Пропонований факультативний курс для профільного навчання “Чарівний світ поезії” є продовженням факультативного курсу “У світі поетичного слова”, з яким ви ознайомилися у 8-9 класах.* Він ґрунтується на основних положеннях літературної праці Івана Франка “Із секретів поетичної творчості”, розглядає лірику як літературний рід та її основні жанри, ознайомить із жанрами ліричних творів за основними їх мотивами та віршовою формою.

Матеріали посібника допоможуть удосконалити навички проведення ідейно-художнього аналізу поезії, рецензування поетичних збірок, презентації художньо-біографічних творів про особисте життя відомих українських поетів тощо.

У пригоді вам стануть відомі книги з мемуарної літератури, зокрема: “Живий Шевченко” Д. Чуба, “Тричі мені являлася любов” Р. Горака, “Одержима” М. Олійника, “Кларнети ніжності” П. Загребельного та ін.

Уся ця робота сприятиме формуванню інтересу до такого своєрідного світу людської діяльності, як поезія, приверне вашу увагу до сфери прекрасного в житті, збагатить духовні запити, розвиватиме високі естетичні смаки.

Отже, продовжуйте оволодівати секретами поетичної творчості, поринувши у чарівний світ поетичного слова.

* Цимбалюк В. І. У світі поетичного слова: навч. посіб. для факультативних занять. 8-9 класи. — Тернопіль: Мандрівець, 2012. — 144 с.

**ПРОГРАМА ПРОФІЛЬНОГО КУРСУ
З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
“ЧАРІВНИЙ СВІТ ПОЕЗІЇ” ДЛЯ 10–11 КЛАСІВ ЗНЗ**

*Схвалено для використання
у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з української літератури Науково-методичної ради
з питань освіти Міністерства освіти і науки України
(лист ІТЗО від 29.06.2010 р. № 1.4/18-Г-362)*

Цимбалюк В. І., кандидат педагогічних наук,
викладач Сквирського ліцею Київської області,
заслужений учитель України

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

“Поезія – це завжди неповторність, // Якийсь безсмертний дотик до душі”, – писала відома українська поетеса Ліна Костенко. Тому постійне спілкування з поезією духовно збагачує людину, робить її життя прекрасним.

Факультативний курс “Чарівний світ поезії” для 10-11 класів профільної школи є продовженням факультативного курсу “У світі поетичного слова”, який пропонується для допрофільного навчання у 8-9 класах. Він особливо доречний для гуманітарного, художньо-естетичного та філологічного профілів, оскільки дає змогу розвивати компетентності учнів у розумінні, сприйнятті поезії та оволодінні поетичним художнім словом.

Метою курсу “Чарівний світ поезії” є поглиблене ознайомлення учнів зі специфічним світом поетичної творчості, з лірикою як літературним родом та її жанрами.

Основні завдання курсу:

1. Дати учням системне уявлення про лірику як своєрідний літературний рід у системі української культури на основі літературознавчих праць І. Франка та Л. Костенко.
2. Ознайомити школярів з основними ліричними жанрами в українській літературі та з кращими зразками сучасної української поезії.

3. Формувати вміння презентувати художньо-біографічні книги про особисте життя відомих українських поетів, яке стало основою їхньої творчості.
4. Навчити учнів проводити ідейно-художній аналіз поезії в єдності змісту і форми, рецензувати поетичні збірки.
5. Залучати учнів до позакласної роботи (оформлення поетичних збірок, альманахів, складання сценаріїв вечора поезії, готувати повідомлення, реферати, творчі звіти про роль поезії в людському житті).
6. Розвивати естетичні смаки учнів на основі ознайомлення їх зі світом поетичного слова.

За структурою програма складається з теоретичних і практичних розділів: “Вступ”, “Лірика та її жанри”, “Поетична вітальня”, “Практичні заняття”, “Підсумково-узагальнювальні заняття”. У них подаються теоретичні відомості про поетичну творчість, її жанри, роль у людському житті. На теоретичних заняттях вводяться практичні вправи (складання власних віршів різних жанрів, переклад невеликих поетичних творів). На практичних заняттях учні вчаться робити ідейно-художній аналіз поезій, рецензувати поетичні збірки тощо.

Основними методами і формами занять є: розповідь учителя, бесіда з учнями, зустріч з поетами, обговорення і презентація науково-популярних книг і статей про поезію, участь у дискусії, складання власних поезій, рецензування поетичних збірок, обговорення учнівських творів тощо.

Учні, які відвідують факультативний курс, можуть брати участь і в позакласній роботі: складанні сценарію та підготовці вечора поезії, організації заняття клубу у формі поетичної вітальні, проведенні творчих звітів тощо.

Наприкінці вивчення факультативного курсу проводять залік, на якому учні виступають зі своїми творчими звітами.